

Hur behandla krig och nyhetsflöde med barn?

Föräldramötesmodell för grundskolan

MLL | 2022

Mötets målsättningar

Syftet med MLL:s föräldramöte är

1. att hjälpa föräldrar att med sina barn behandla kriget i Ukraina och de känslor och tankar kriget och nyhetsflödet kring det väcker
2. att se till att inget barn blir mobbat eller diskriminerat i skolan eller någon annanstans på grund av sin bakgrund

A top-down view of several hands holding smartphones. The phones are arranged in a circle, with some screens lit and others dark. A white, brush-like scribble is in the top right corner. The background is a textured, greyish surface.

**Kriget är inte osynligt för barn
och unga i vår digitala värld**

Hur behandla krig med barn?

1. Ge barnet **tid** och utrymme att berätta om sina känslor. Börja med att fråga vad barnet själv tänker och vet om saken.
2. **Tala** med barn i skolåldern om konflikter. Berätta fakta, undvik att dramatisera och försök hålla dig lugn.
3. **Berätta** att vuxna försöker rätta till situationen som bäst.
4. **Hjälp** barnet förstå att det som nyheterna berättar om inte hotar barnet.
5. Ingjut **hopp**. Berätta att trots nyheterna så har krigen minskat.
6. Skydda barnet mot de vuxnas oro. Om du blir ångestfylld av nyheterna, ta en paus i att följa med dem och gör sådant som främjar ditt välbefinnande.

Diskutera

- Vad har ni märkt när det gäller barnens eventuella reaktioner på kriget?
- Hur har ni pratat om saken i skolan och hemma?
- Hur har ni förklarat vad kriget handlar om?
- Hur har ni skapat trygghetskänsla hos barnet?

Barn och unga i nyhetsflödet

Kriget syns på nätet

- Krigshändelserna förmedlas till barn och unga via nätet, i sociala medier och chattgrupper.
- Barnet kan stöta på hemska bilder eller videor av misstag, men de hittar dem också genom att söka.
- I sociala medier som är populära bland barn och unga sprids både uppskakande innehåll och vilseledande information.

**Barnets trygghet och
välbefinnande är
föräldrarnas ansvar,
även i digitala miljöer.**

Skydd och närvaro för barn och unga i skolåldern

1. Fråga barnet eller den unga hurdan innehåll om kriget hen sett på egna eller kompisars enheter. Lyssna på vilka tankar och känslor innehållet väckt hos barnet. Tala om dem tillsammans.
2. Begränsa användningen av sådana sociala medier där det sprids uppskakande eller ångestskapande innehåll.
3. Uppskakande bilder eller videor bör inte delas till jämnåriga. Det samma gäller tvivelaktig information.
4. Mitt i en kris kan det vara svårt att bedöma vilket innehåll som är sant och vilket som inte är det. Tala om hurdan nyhetsförmedling man kan lita på.

Finns det yngre syskon i familjen?

- Barn under skolåldern behöver inte följa med nyheter.
- Undvik att titta eller höra på nyheter när barnet ser eller hör.
- Försök hålla dig lugn. Redan ett litet barn känner lätt om en vuxen är skakad oberoende av vad den vuxne säger. Den vuxnes lugn gör att barnet känner sig tryggt.
- Tala med andra vuxna om de tankar och känslor nyheterna väckt hos dig. Du kan också få stöd genom diskussion i MLL:s föräldratelefon och chatt.

Diskutera

- Vad har ni lagt märke till gällande barnens användning av sociala medier och deras reaktioner på nyhetsbilder?
- Vad har ni gjort för att barnet ska slippa se uppskakande bilder, nyheter och desinformation?

När sociala medier och nyheter fylls av krig är det viktigt att diskutera det där hemma.

Syftet med informationskrig är att påverka

Desinformation är avsiktligt falsk eller vilseledande information

Missinformation är information som producerats eller förmedlats utan vetskap om att den är felaktig.

Det förekommer **visuellt påverkande** i form av exempelvis deepfake-videor och andra manipulerade bilder och videor samt mem.

Med **informationskrig** vill man skapa motsättningar och bilder av fiendskap.

Fejknyheter är nyheter som är avsiktligt falska, helt eller delvis. De imiterar journalistiskt innehåll

Propaganda genomförs vanligen av makthavare. Den ger en ensidig bild av saker med syftet att påverka människors värderingar, känslor och åsikter till fördel för makthavarna.

Främja medialäskunnetinghet

- **Faktum eller åsikt?** Vad strävar man efter med informationen? I sociala medier sprids en mängd information, men den grundar sig inte alltid på fakta. Under kriser fylls sociala medier också av personliga åsikter och upplevelser, fejkprofiler och informationspåverkan.
- **Saklig nyhetsförmedling** grundar sig på utlåtanden från pålitliga myndigheter och sakkunniga och på undersökta fakta och behandlar händelser ur flera synvinklar. De traditionella medierna har förbundet sig att följa journalistregler som främjar pålitlig informationsförmedling.

Fejknyheter och hatretorik gör det svårare att få korrekt information

Verkar informationskällan pålitlig? Försöker man med innehållet påverka hur du tänker eller vädja till dina känslor? Kan det vara en fejknyhet?

- Undersök bilder, videor och infografer med hjälp av din medieläskunnighet. Det är inte så lätt att skilja innehåll som lösgjorts från sitt sammanhang eller manipulationer, till exempel deepfake-videor, från äkta innehåll. Eftertanke är alltid bra på nätet.
- Identifiera hatretorik som diskriminerar vissa människor eller människogrupper och vill få andra att tycka illa om dem.
- Dela inte rykten eller osäker information.

Tala om barnets medielandskap

Fråga ditt barn:

- Hurdant krigsrelaterat innehåll stöter hen på på nätet, i webbspel eller på mobilen? Hur ser situationen ut i de sociala medier barnet använder?
- Vilka tankar, känslor eller frågor väcks hos barnet?
- I vilka källor får och söker hen information? Vem följer hen på nätet?
- Hur märks kriget i kompisgänget och på nätet där den unga vistas?

Krigets inverkan på barngrupper

Mobbning som har sin grund i kriget måste åtgärdas

- I MLL:s telefon och chatt för barn och unga har det framkommit att barn med rysk bakgrund blir utsatta för mobbning och diskriminering.
- Mobbning är ett gruppfenomen. Därför kan alla barn och unga påverka det genom att inte godkänna det och genom att försvara den som blir mobbad.
- Diskutera mobbning med ditt barn. Påminn ditt barn om att ingen får mobbas för sin bakgrund - och inte för något annat heller!

Den vuxnes exempel spelar roll

- **De vuxnas ansvar:** hur de med sitt exempel (tal, beteende) stärker eller skingrar fördomar och diskriminerande beteende.
- Det är viktigt att prata med barnen om att individer inte är ansvariga för det statsledningen gör. Kriget är inte barns eller enskilda människors fel.
- Vi ska komma ihåg att människor är lika i alla länder; de är glada, ledsna och drömmer om samma saker och vill ha fred.

Diskutera

Lärare / skolan anställda:

- Har man i skolan observerat mobbning, diskriminering eller negativt prat som har att göra med kriget och elevers bakgrund
- Hur har man i så fall reagerat på det?

Föräldrar:

- Har ditt barn berättat hemma om mobbning, diskriminering eller negativt prat som har att göra med kriget och barnets egen eller en annan elevs bakgrund? Vad har hänt?
- Vad kan föräldrarna göra hemma för att ändra på situationen? Och vad kan de göra tillsammans med skolan och andra föräldrar?

Om du är orolig för ditt barn

- Diskutera med barnet om hen verkar orolig eller nedstämd eller om kriget upprepade gånger dyker upp i drömmar, prat, lekar eller ritningar.
- Äldre barn kanske också diskuterar kriget sinsemellan. Följ med hur barnet mår och vad hen säger. Erbjud möjligheter att diskutera saken hemma.
- Om barnets ångestsymtom är väldigt kraftiga och inte går över inom några dagar är det bra att be om hjälp av en professionell (till exempel hälsovårdaren eller skolpsykologen).

Ingjut hopp och framtidstro

- Poängtera att även om nyheterna berättar om oroande saker så finns det många vuxna som hela tiden försöker lösa problemen.
- Framhåll att ett fortsatt krig inte är till fördel för någon. Berätta att krig och konflikter trots allt har minskat i världen och människornas välfärd ökat och att man arbetar för att det ska fortsätta så.
- Skapa en lugn stämning och fortsätt med vardagsrutinerna. Var där för barnet.
- Barn och unga tycker om att göra saker tillsammans. Ni kan till exempel spela brädspel, läsa böcker, vara utomhus, pyssla, baka och titta på familjefilmer.

**Föräldramötesmodell
grundar sig på MLL:s
Vanhempainnetti och
Nuortennetti artiklar.
Om du vill ha mera
information:**

**MLL stödjer hanteringen
av Ukrainas situation -
Mannerheims
Barnskyddsförbund**

Beställ MLL:s mediafostran
Ruutujen lumo- nyhetsbrev (finska):
[Ruutujen lumo -uutiskirje -
Mannerheimin Lastensuojeluliitto
\(mll.fi\)](#)

Beställ MLL:s nyhetsbrev för skolor
(finska): [Utiskirjeet kouluille ja
oppilaitoksille - Mannerheimin
Lastensuojeluliitto \(mll.fi\)](#)

Tack!

Om du vill hjälpa

- Bli månadsgivare
- Bli volontär
- Bli medlem

Om MLL - Mannerheims
Barnskyddsförbund

MANNERHEIMS
BARNSKYDDSFÖRBUND

BARNEN FÖRST